

Ar VALDU

MALCENIECI saruna

par Jaunās skolas tapšanu, par savu dzīves ceļu izglītībā un par mūsdienu izglītības pieeju.

Izmēģināt, kļūdīties – un sākt no jauna

- **N**esen tapa zināms, ka Cēsu Jaunajai skolai mainījies direktors. Ivo Rode aizgājis no amata, viņa vietā esat stājusies jūs. Kā jūtaties amatā?

- Jā, šobrīd vadu Cēsu Jauno vidusskolu, un mani galvenie pienākumi ir skolas direktora amats. Cēsu Jaunajā skolā darbojos kopš pirmsākumiem, esmu viena no skolas dibinātājiem, kā arī esmu sociālā uzņēmuma, kas ir skolas dibinātājs, valdē.

Šis ir skolas desmitais mācību gads. Desmit gadu laikā manu pienākumu lokā ir bijis daudz – sākot no brīvprātīgā darba skolas dibināšanas un reģistrācijas procesā, turpinot ar projektu rakstīšanu un realizēšanu, finansējuma piesaisti, pedagogu aizvietošanu, lietvedības uzturēšanu, arvien augošās skolas telpu meklēšanu un piemērošanu mācību procesa vajadzībām. Cēsu Jaunās skolas darbību pārzinu, pieņemot direktora amatu, zināju, kas būs manos pienākumos. Zināju skolas vecāku un pedagogu vīziju un izaicinājumus, kas sagaida. Bija tikai jāturpina darīt!

Runājot par to, kā jūtos amatā, – es jūtos labi. Jebkurus pienākumus pildot Cēsu Jaunajā skolā, jūtos labi. Ļoti labi zinu, kāpēc šāda skola ir, kā tā tapusi un kurp ved tās attīstība. Skolas komandā ir gudri kolēģi, zinoši katrs savā jomā. Direktoram mūsu skolā nav jāzina viss un nav jābūt vienīgajam gudrākajam. Ir tikai jādod ziņa komandas biedriem, kur vajadzīgas viņu prasmes un zināšanas.

- **Cēsu Jaunā vidusskola izceļas ar inovatīvu pieeju mācību procesam.**

- No vienas puses, mūsu skolā nenotiek nekas ārkārtējs vai ļoti neparasts. Tā nav nekāda raķešu zinātne, ko īstenojam. Taču skolas vide, vecāku un pedagogu attieksme un atbildīga iesaiste – viss kopā veido skolas īpašo pievienoto vērtību. Galvenais, ko mēs darām ikdienā, – domājam, lai laiks, ko bērni pavada skolā, ir jēgpilns un viņu pieredzi un prasmes pozitīvi papildināš.

Cēsu Jaunā vidusskola mācību procesu organizē atbilstoši Valsts vispārējās izglītības standartam un priekšmetu paraugprogrammām. Tas nozīmē, ka saturs, ko apgūst bērni, nav alternatīvs. Atšķirīga ir skolas darbinieku attieksme – vēlme meklēt labāko mācīšanās veidu, kas attīsta katru bērna atbildību, prasmes un rada nenovērtējamu pieredzi. Domājot par bērnu mācīšanās procesu, īpašu uzmanību pievēršam skolotāju darba kvalitātei, mācību pieejai un vides iekārtojumam, kas tikai kopā veido iestādes unikālo pieeju, ka katrs bērns var. Mūsu galvenais mērķis ir iemācīt bērniem mācīties. Iemācīt risināt sev svarīgos jautājumus ētiskā un atbildīgā veidā pret sevi, cilvēkiem apkārt un pasauli kopumā.

Mācību iestādi dibinājām ar domu un vēlmi saviem bērniem nodrošināt kvalitatīvu un mūsdienu, laikam līdzīgu izglītību.

■ VALDA MALCENIECE.

Foto: NO ALBUMA

Bērni aug ātri. Mana vecākā meita tajā brīdī bija sākusi iet 1.klasē. Sapratu, ka viņas ikdienas dzīve un mācību process skolā minimāli atšķiras no manas dzīves skolā pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu beigās. Taču manā pieauguša cilvēka dzīvē ļoti maz bija no manu vecāku dzīves astoņdesmitajos. Proti, dzīve ārpus skolas šajos 30 gados sen jau piecreiz bija mainījusies, kamēr dzīve skolā – nebija. Mēs gribējām skolu, kur bērni dzīvo tagadnē, dzīvo dzīvi, nevis gatavojas kaut kādai mistiskai “lielajai dzīvei” nākotnē, kad būs lieli, kad beigs skolu, kad varēs izvēlēties, ko dzīvē darīt.

Mūsu skolas ideja ir par to, ka ikviens bērns var sasniegt savu labāko rezultātu, ja viņam ir piemērota, fiziski un emocionāli droša vide, kur augt, laikam līdzīgi ejoši pedagogi, kuri redz un dzird bērnu un var viņu atbalstīt mācību procesā.

Mūsu skola, uzsākot savu desmito mācību gadu, joprojām ir augošs organisms. Un šķiet, ka tas ir bijis mūsu ieguvums – augot visu laiku fiziski mainās gan vide un telpas, gan arī mācību metodes, ko izmantojam. Tas ļauj pieņemt pārmaiņas kā pastāvīgu skolas un arī dzīves sastāvdaļu. Tieši tāpat kā dzīve arī skola šodien nevar nemainīties. Ne viss, kas ir bijis derīgs skolas pirmajos gados, bijis nemainīgi noderīgs visu laiku.

To mēs darām visus šos desmit gadus un turpināsim tālāk - atzīt savas kļūdas, atcerēties, kas ir bijis jautājums, ko ar vienu vai citu metodi gribam risināt, un pajautāt sev – vai metode joprojām to risina vai kļuvusi par automatisku darbību, zaudējusi sākotnējo jēgu un nepalīdz bērnam. Darīt labāko, ko šobrīd varam, negaidot perfekto risinājumu. Izmēģināt, kļūdīties, sākt no jauna, pamēģināt citādi.

- **Kā raugāties uz mūsdienu problēmām skolas vidē: mobingu, aizskaršanu un iekļaujošo izglītību?**

- Tas ir sarežģīts jautājums. Un tas nav tikai skolas vides jautājums. Tas ir jautājums, kā mēs, pieaugušie, dzīvojam, kādu attieksmi, risinājumus rādām un piedāvājam saviem bērniem. Nesen, oktobra sākumā, kāda mamma *Tviter* lūdza padomu, ko darīt, jo viņas otrklasnieku skolā apceļ. Padoms deva pieauguši cilvēki, kas dzīvo tēpat, mums līdzās, taču padomi bija vardarbīgi un naida pilni, manam prātam neapmierīgi. Tomēr tas izskaidro, kāpēc bērni savas attiecības risina tikpat nežēlīgi.

Cits jautājums ir par iekļaujošo izglītību. Domāju, tur vēl tāls ceļš ejams par pašu skolu un sabiedrības izpratni, kas ir un kas nav iekļaujams, par skolotājiem sniegto atbalstu un zināšanām, kā strādāt ar bērniem, kuriem ir nepieciešams papildu atbalsts. Un kur ir tā robeža, kad iekļaušana rada apdraudējumu citiem. Nezinu. Šobrīd daudzas skolas nav iekļaujošas pat tiem bērniem, kuriem ir samērā nelielas mācību vai uzvedības grūtības. Un grūti saprast, vai tas ir sistēmā iesaistīto nezināšanas vai nevēlēšanās dēļ.

Ļoti piekrītu teicienam, ka ir vajadzīgs ciems, lai izaudzinātu

bērnu (angļu val. - “it takes a village to raise a child”). Un gribētu šo teicienu papildināt, ka vēl vērtīgāk būtu, ja vecāki dzīvotu tajā pašā ciemā, kurš audzina viņu bērnu, un ka šis ciems ir vienojies, kā audzināt bērnu. Tādā ziņā mūsu skolā esam mazliet privileģētā situācijā, jo šo ciema sajūtu, vecāku atbalstu un vienošanos var patiešām just.

Skolai vienai pašai rokas ir par īsām. Mēs varam un arī darām daudz savā skolā, lai maksimāli novērstu apceļšanu, nīrgāšanu, jebkādu fizisku vai emocionālu aizskaršanu. Un mēs varam izdarīt un novērst daudz tikai tāpēc, ka daudz ieguldām sadarbībā un sarunās ar vecākiem, neslēpjām mācību un uzvedības grūtības, kas rodas skolā ar bērniem un jauniešiem. Aicinām vecākus mums darīt zināmu, ja viņi saskaras ar kādām grūtībām mājās, lai kopā varam problēmu risināt. Dažreiz neizdodas, mācāmie kopā.

- **Pastāstiet par savu dzīves ceļu – vai esat cēsniēce? Kā nonācāt līdz darbam izglītības jomā, vai vienmēr ir bijusi virzība uz to?**

- Uz šo jautājumu atbildot, sa-

ku, ka esmu cēsniēce. Dzīvoju šeit jau vairāk nekā 20 gadus. Faktiski arī skola tapa tādēļ, ka ar ģimeni nevēlējamies pārcelties no Cēsīm uz citu vietu, kur jau bija izveidota skola, kas realizēja kaut ko līdzīgu tam, ko šobrīd saucam par “Skola2030”. Bet vispār esmu no Rīgas, mazliet no Mīlgrāvja un mazliet no Mežaparka, un esmu beigusi Ziemeļvalstu ģimnāziju Zolitūdē. Pēc tam studēju tūrisma vadību Vidzemes Augstskolā Valmierā.

Beidzot bērnodārzu, savā apliecībā esmu ierakstījusi, ka būšu matemātikas skolotāja. Par to gan vēl neesmu kļuvusi, bet izglītībā esmu nonākusi, izejot gana interesantu un aizraujošu līkumu caur tūrisma nozari. Skola tapa, jo gribējās dzīvot Cēsīs un gribējām bērniem tādu skolu – ar cieņpilnām skolēnu un skolotāju attiecībām, ar aizraujošu un jēgpilnu saturu, tādu skolu, kādu zināju no saviem studentes apmaiņas gadiem Norvēģijā.

Kā jau iepriekš teicu, skolas pirmsākumos vairāk piedalījos ar organizatorisku atbalstu, taču tagad esmu apguvusi arī pedagogiskās darbības pamatus, kas ļautu man strādāt par ģeogrāfijas, sociālo zinību vai uzņēmējdarbības pamatu skolotāju. Bet šobrīd ļoti jūtos, atbalstot kolēģus viņu tiešajā pedagogiskajā darbā.

- **Kā vērtējat Cēsis uz Latvijas pilsētu fona? Ar ko esam īpaši?**

- Domāju, Cēsis ir vieta, kur ir liela iespēja darīt jēdzīgas lietas cilvēkiem, kuri vēlas darīt. Satiekot vēl vienu, divus vai piecus līdzīgi domājošus cilvēkus, var uzsākt un pamēģināt jebko. Piemēram, pirms desmit gadiem uztaisīt skolu un negaidīt, ka kāds cits to izdarīs vai ka ar kādu likumu valstī ieviesīs jaunu izglītības standartu. Ja kaut kā trūkst, domā risinājumu, ej un radi – skolu, veikalu, tālākizglītības iespējas, vietu savam hobijs.

Noteikti piekrītu viedoklim, ka Cēsis ir ļoti laba vieta dzīvei. Cēsis jūtos kā mājās. Man te visa pietiek. Te ir laiks un iespēja darīt lielas lietas un reizē būt kopā ar tiem cilvēkiem, kas man ir svarīgi – mans vīrs, mani bērni, draugi –, nepazust un nezaudēt laiku lielpilsētas satiksmē, piesārņotā gaisā un neapmierinātu cilvēku masā. Te ir laiks dzīvot savu dzīvi. Un tajā pašā laikā koncertzāles balkona pirmajā rindā var baudīt un piedzīvot pasauli. Un, ja kādreiz kaut kā pietrūkst, - viss ir pāris datora klikšķu vai stundas brauciena attālumā. Lidosta tai skaitā. □

Lappusi sagatavojusi
ANNA KOLA

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA “Cēsu Druva”.

FAKTI

CĒSU JAUNĀ VIDUSSKOLA

■ Dibināta 2013.gada 1.septembrī, uzņemot pirmos deviņus audzēkņus.

■ No 2021./2022.mācību gada skolā apgūstama vidējā izglītība, pirmais

12. klases izlaidums plānots 2024.gada vasarā.

■ Šajā mācību gadā skolā mācās 166 audzēkņi, no tiem:
- 55 pirmsskolas grupā (vecumā no pusotra gada),
- 64 sākumskolas klašu grupā (no 1. – 6.klasei),
- 47 vecāko klašu grupā (no 7.-11.klasei).